

17.10.2022

VALTIONEUVOSTON ASETUS TERVEYDENSUOJELUASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Pääasiallinen sisältö

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää annettavaksi valtioneuvoston asetuksen terveydensuojeluasetuksen (1289/1994) muuttamisesta. Asetus annettaisiin terveydensuojelulain (763/1994) nojalla.

Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä talousvettä koskevan vedenjakelualueen ilmoituksesta ja sen sisällöstä sekä talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan hyväksymistä koskevan hakemuksen sisällöstä. Tarkempia säännöksiä esitetään annettavaksi myös talousveden laatua koskevien poikkeuksien myöntämisen edellytyksistä, poikkeusta koskevan hakemuksen sisällöstä sekä poikkeusta haettaessa ja myönnettäessä noudatettavasta menettelystä. Lisäksi esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä niiden tietokokonaisuuksien sisällöstä, joita EU:n jäsenvaltioiden tulee laatia EU:n komissiolle.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

1. Tausta

Ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta uudelleenlaadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184, myöhemmin *juomavesidirektiivi*, tuli voimaan 12.1.2021. Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään kahden vuoden kuluessa sen voimaantulosta. Direktiivin edellyttämistä lakimuutoksista on annettu eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 196/2022 vp), jossa esitetään muutettavaksi terveydensuojelulakia, vesihuoltolakia (109/2001), ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016).

Juomavesidirektiivin täytäntöönpanemiseksi on tarpeen antaa tarkempia säännöksiä terveydensuojelulain nojalla. Tällaisia säännöksiä ovat kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tehtävä talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan hyväksymistä koskeva hakemus ja vedenjakelualueita koskeva ilmoitus, aluehallintovirastolle tehtävä talousveden laatua koskeva poikkeus ja tätä koskevat menettelytavat sekä tietokokonaisuudet, joita EU:n jäsenvaltioiden tulee laatia EU:n komissiolle juomavesidirektiivin toimeenpanon seuranta varten.

2. Asian valmistelu

Asetuksen luonnos on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Asetuksen valmisteluvaiheessa on kuultu asiantuntijoita Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja

17.10.2022

valvontavirastosta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta ja aluehallintovirastoista. Luonnos on esitelty sosiaali- ja terveysministeriön asettamalle juomavesidirektiivin toimeenpanon ohjausryhmälle, ja ohjausryhmällä on ollut tilaisuus kommentoida luonnosta. Ohjausryhmässä ovat sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi olleet edustettuina ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Kuntaliitto ry. sekä Suomen Vesilaitosyhdistys ry. Ohjausryhmän sihteeristössä ovat olleet edustettuina sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Esityksestä on pyydetty lausunnot ympäristöministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (erikseen Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut-yksiköltä), aluehallintovirastoilta, tietosuojavaltuutetun toimistolta, kaikilta Manner-Suomen kunnilta, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta, Suomen ympäristökeskukselta, Geologian tutkimuskeskukselta, Maanmittauslaitokselta, KT Kuntatyönantajilta, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Elintarvikehygieenikkojen liitto ry:lta, LVI-tekniiset urakoitsijat ry:ltä, Metalliteollisuuden Standardisointiyhdistys (Metsta) ry:ltä, Muoviteollisuus ry:ltä, Suomen Isännöintiliitto ry:ltä, Rakennustarkastus-yhdistys RTY ry:ltä, Rakennusteollisuus RT ry:ltä, Rakli ry:ltä, Suomen Kiinteistöliitto ry:ltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Suomen LVI-yhdistysten liitto SuLVI ry:ltä, Suomen Merimies-Unioni SMU ry:ltä, Suomen omakotiliitto ry:ltä, Suomen Sairaalatekniikan yhdistys ry:ltä, Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry:ltä, Suomen Vesilaitosyhdistys ry:ltä, Suomen Vesiyhdistys ry:ltä, Suunnittelu- ja konsultointiyhtymykset SKOL ry:ltä, Talotekninen teollisuus ja kauppa ry:ltä, Natur och Miljö rf:ltä, VVS Föreningen i Finland rf:ltä, Ympäristönsuojelunviranhaltijat ry:ltä, Ympäristöterveyden asiantuntijat ry:ltä, Tutkimuskeskus WANDER:lta, Senaatti-Kiinteistöiltä, Scandinavian Copper Development Association:lta, European Drinking Water Allianceselta, AFRY Finland Oy:ltä, Eurofins Expert Services Oy:ltä, FCG Finnish Consulting Group Oy:ltä, Insinööri-toimisto Geo-Hydro Oy:ltä, Kiwa Inspectalta, Inspecta Sertifiointi Oy:ltä ja Ramboll Oy:ltä.

3. Nykytila, keskeiset ehdotukset ja asetuksenantovaltuudet

Terveidensuojelulain 13 §:n 3 momentin nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä talousvettä koskevan vedenjakelun alueen ilmoituksesta ja sen sisällöstä. Terveidensuojelulain 18 §:n 6 momentin nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä talousvettä toimittavan laitoksen toiminnan hyväksymistä koskevan hakemuksen sisällöstä. Näitä koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi vähäisin muutoksin talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetusta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksista (1352/2015), myöhemmin *talousvesiasetus*, terveydensuojeluasetukseen.

17.10.2022

Terveydensuojelulain 17 a §:n 4 momentin nojalla asetuksessa ehdotetaan annettavaksi tarkempia säännöksiä talousveden laatua koskevien poikkeuksien myöntämisen edellytyksistä, poikkeusta koskevan hakemuksen sisällöstä sekä poikkeusta haettaessa ja myönnettäessä noudatettavasta menettelystä. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi talousvesiasetuksesta terveydensuojeluasetukseen muutettuna juomavesidirektiivin edellyttämällä tavalla.

Terveydensuojelulain 21 §:n 2 momentin nojalla asetuksessa esitetään annettavaksi tarkempia säännöksiä niiden tietokokonaisuuksien sisällöstä, joita EU:n jäsenvaltioiden tulee juomavesidirektiivin 18 artiklan mukaan laatia EU:n komissiolle direktiivin toimeenpanon seurantaan varten. Tietokokonaisuuksien laatiminen on uusi juomavesidirektiivissä säädetty velvoite EU:n jäsenvaltioille.

4. Pääasialliset vaikutukset

Talousvettä toimittavan laitoksen toimintaa koskevasta hakemuksesta, vedenjakelualueista ilmoittamisesta ja talousveden laadulle myönnettävistä poikkeuksista säättäminen terveydensuojelulaissa talousvesiasetuksen sijaan selkeyttäisi nykyistä oikeustilaa. Talousvesi-asetusta sovelletaan vain sellaisiin talousvettä toimittaviin laitoksiin, jotka toimittavat talousvettä vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin. Terveydensuojelulain nojalla kyseisiä säännöksiä tulisi kuitenkin soveltaa kaikkiin talousvettä toimittaviin laitoksiin.

Komissiolle toimitettavien tietokokonaisuuksien sisällöstä säättämisellä pantaisiin täytäntöön juomavesidirektiivin 18 artikla.

5. Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntoajan päättymisen jälkeen]

6. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023 samanaikaisesti kuin hallituksen esityksellä HE 196/2022 vp esitetty terveydensuojelulain osittaisuudistus.